Ірина Савранчук

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри лексикології та стилістики англійської мови
Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

НЕВЕРБАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЇ

Актуальність дослідження невербальних особливостей інтернет-комунікації зумовлена стрімким розвитком цифрових технологій та трансформацією повсякденних соціальних практик. Інтернет-комунікація стала домінантним середовищем взаємодії, у якому поєднуються вербальні й невербальні засоби передавання інформації, а традиційні форми міжособистісного контакту зазнають суттєвих змін. Як зазначається в сучасних дослідженнях, інтернет-комунікація функціонує як новий тип соціальної взаємодії, що формує специфічні норми поведінки, способи самопрезентації та механізми вираження емоцій (Денисюк, 2016).

Невербальний компонент у цифровому середовищі набуває особливої значущості через відсутність безпосереднього фізичного контакту між комунікантами. У традиційній комунікації невербальні засоби (міміка, жести, інтонація, проксеміка) забезпечують емоційне забарвлення висловлювання та уточнюють його прагматичний зміст. В онлайн-просторі ці функції реалізуються через альтернативні візуальні й графічні ресурси, що компенсують втрату фізичної присутності.

Однією з ключових характеристик сучасної інтернет-комунікації є креолізований характер текстів, тобто поєднання вербального й візуального компонентів у межах єдиного повідомлення. Креолізований текст постає як цілісна семіотична структура, у якій зображення, шрифтові варіації, емодзі, піктограми та інші графічні елементи інтегруються з мовним матеріалом і спільно формують смисл (Завадська, 2016). У такому форматі невербальні елементи не є додатковими, а виконують рівноправну комунікативну функцію, впливаючи на інтерпретацію повідомлення.

Серед невербальних особливостей інтернет-комунікації виокремлюється використання емодзі, стікерів, гіф-зображень та мемів як засобів вираження емоційного стану, оцінки чи іронії. Ці елементи виконують функцію цифрових аналогів міміки та жестів, моделюючи емоційний контекст повідомлення. Водночас вони формують нові норми етикету та прагматичні стратегії взаємодії, що регулюють інтенсивність і характер комунікації.

Важливою є також графічна організація тексту: використання великих літер, повторів знаків пунктуації, нестандартного форматування, розривів рядка. Такі засоби набувають паралінгвістичного значення, передаючи інтонаційні характеристики, акцентуацію чи емоційне напруження. У межах інтернет-лінгвістики наголошується на тому, що цифровий дискурс формує нову систему знаків, у якій вербальні й невербальні ресурси взаємодіють у межах єдиного комунікативного простору (Шилінг, 2012).

Невербальні особливості інтернет-комунікації пов’язані також із візуальною самопрезентацією користувача: аватари, профільні зображення, кольорове оформлення сторінки, вибір шрифтів та мультимедійного контенту стають інструментами створення цифрової ідентичності. У цьому контексті невербальні засоби виконують функцію маркерів соціальної належності, ціннісних орієнтацій та культурної ідентифікації.

Таким чином, невербальні особливості інтернет-комунікації формують окремий рівень цифрового дискурсу, що забезпечує емоційну експресію, регуляцію міжособистісних відносин і структуризацію смислу. Їх дослідження у світлі сучасних лінгвістичних підходів дозволяє глибше осмислити трансформації комунікативної поведінки в умовах цифрової культури та виявити нові механізми інтеграції вербальних і невербальних ресурсів у мережевому середовищі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Денисюк Ж. З. Інтернет-комунікація як тренд повсякденних соціальних практик. *Культура і сучасність*. Київ, 2016. № 1. С. 27-31.
2. Завадська О. В. Феномен креолізованого тексту: актуальна проблема сучасних лінгвістичних досліджень. *Лінгвістичні дослідження*. Вип. 43. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2016. С. 163-169.
3. Шилінг А. Інтернет-лінгвістика: основні положення та перспективи розвитку. *Інформація, комунікація, суспільство* : матеріали I

Міжнародної наукової конференції ІКС-2012, 25-28 квітня 2012 року. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. С. 220-221.